

GIMNAZIU

Revista Școlii Gimnaziale "George Voevidca" - Câmpulung Moldovenesc
Ediție de Crăciun

Din sumar

Pagini din cronica școlii • De Crăciun și de Anul Nou • Sus, la poarta Raiului • Urătură (Pro Reformă) • Invitatul revistei: Simion Tudorean (I) • Din opera patronului Școlii: Doină • Viitoarele noastre școli (I) • Încercări literare

Din sumar

Proiect național: Noaptea Sf. Andrei versus Halloween • Omulețul de zăpadă • Epigrame • Rime pentru proverbe și zicători • Proiect european: Școala noastră – mesageră a Bucovinei în Lituania • Obezitatea, un flagel • Dialoguri vesele

Numărul 10 - Decembrie - 2013

” Sus, la poarta Raiului...” – Foto: Bianca Tudose (cl. a VII-a A)

Grup redacțional

David Greșanu (clasa a VII-a A)

Georgeta Hrițcu (clasa a VIII-a)

Andreea Luța (clasa a VI-a)

Ella Mândrilă – Kallone (clasa a V-a)

Bianca Tudose (clasa a VII-a A)(secretar de redacție)

Ovidiu Zaiet (clasa a VIII-a) (redactor șef)

Tehnoredactare computerizată

Ovidiu Zaiet (clasa a VIII-a)

Desene

Roxana Leuștean (clasa a VII-a B)

Ionuț Moldovanu (clasa a VIII-a)

Foto

Bianca Tudose (clasa a VII-a A)

Livia Negară (clasa a VII-a A)

Profesori îndrumători

Traian Nistiriuc-Ivanciu; Anca Tudose

Pagini din „Cronica Școlii“

Începând cu acest număr al revistei (10), vom insera în cuprinsul ei o nouă rubrică, intitulată „Pagini din Cronica Școlii“- de începuturile acestui document important și interesant fiind legat numele învățătorului Eusebie Mercheș, fost director al Școlii din Capusatului între anii 1934-1936.

După cum afirma însuși inițiatorul și realizatorul (până la pagina 180 inclusiv) al acestei „Cronici“- a încercat să treacă în paginile ei, pe lângă istoricul Școlii de la începuturi până în toamna lui 1936, și „date privitoare la monografia Câmpulungului Moldovenesc“.

Acest număr al revistei, fiind dedicat sărbătorilor de iarnă, am selectat din această incitantă lucrare paginile privitoare la datinile și obiceiurile legate de perioada Ajunul Crăciunului - Boboteaza (paginile 150-151-152), așa cum le-a perceput directorul de atunci al Școlii noastre, în anul 1935. (N.R.)

Datini și obiceiuri între Ajunul Crăciunului și Bobotează, în zona Câmpulungului Moldovenesc

În Ajunul Crăciunului umblă copiii pe la case cu colinda. În ziua de Crăciun apare „steaua“ - nu purtată de câmpulungeni, ci de oamenii din satele vecine. În amândouă zilele de Crăciun umblă și irozii cu vifleimurile învățate de prin cărți. Aici se mai colindă și în seara zilei de Crăciun .

Cele mai uzitate colinde aici sunt următoarele două, cea dintâiu pare a fi specifică zonei:

„Sculați, gazde, nu dormiți !“

Sculați, gazde, nu dormiți,
Că nu-i vremea de dormit,
Ci-i vremea de-mpodobit
Cu podoaba de argint,
Că n-am văzut de când sunt...
N-ați văzut, n-ați auzit
De-un prinț mândru coborând?
- De văzut nu l-am văzut,
De nume i-am auzit,
Că dușmanii mi l-au prins,
Sus pe cruce l-au suit,

Cuie-n palme i-au bătut.
Streșina-i de bărbănoc,
Să fii, gazdă, cu noroc,
Streșina-i de mintă creață,
Să fii, gazdă, cu viață!
Streșina-i de căprior,
Să ai parte de fecior!
Streșina-i de iarbă lată,
Să ai parte și de fată!
Streșina-i de busuioc,
Sănătate și noroc!

DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU

„Noi umblăm să colindăm“

Noi umblăm să colindăm,
Dar boierii nu-s acasă;
Dimineață s-au sculat,
Pe față ei s-au spălat,
La icoane s-au 'nchinat
Și-au plecat la vânătoare;
Le-au ieșit un cerb în cale:
- Nu mă împușcați pe mine,

Că și eu sunt viu ca tine,
Căci maica m-a blăstămat
Să fiu fiară de pădure!
Sculați, sculați, boieri mari;
Că pe cer s-a arătat
Un luceafăr de-mpărat!
El vă zice să trăiți,
Întru mulți ani fericiți!

(La ambele colinde, fiecare rând se repetă, urmând refrenul „Asta-i sara lui Crăciun!“- N.R.)

În ajunul Anului Nou (Sf. Vasile) se umblă cu plugușorul (buhaiul), capra și cântece corale. Se mai umblă aici și în dimineața acestui ajun, încă de pe la orele 2 noaptea cu „clopoțelul“. În ziua Sf. Vasile umblă copii cu sămănatul. La amândouă aceste sărbători obicinuiesc lăutarii - țigani a cânta pe la case, atât în ajun, cât și ziua, cântece moderne, din instrumente.

Pomul de Crăciun este uzitat numai la intelectuali și la puțini țărani, care fac pe „domnii“.

În ajunul Bobotezei preotul, însoțit de băieți cu „chiraleisa“, vizitează pe enoriașii săi, la intrare cântând „În Iordan...“ și stropind cu aghiazmă înăuntrul casei. Preotul e întâmpinat în pragul ușii de gospodină cu lumânarea aprinsă, iar la plecare, condus tot de gospodină cu lumânarea aprinsă, până la casa vecină. La întâmpinare i se pune preotului pe cruce și un fuior de in.

Cu această ocazie cei mai mulți gospodari se pregătesc și cu o masă bogată de mâncări de post. Masa stă toată ziua întinsă și toți ai casei, după ce a plecat preotul, mănâncă din bucatele acelea. În ziua aceasta nu se fierbe (gătește) alte bucate. Sub fața de masă se pun încă de la primul ajun porțiuni mici de fân, tărâțe, sare, etc. pentru binele oamenilor și al vitelor acelei gospodării.

Eusebie Mercheș - 1936

„Sus, la poarta Raiului“
(Colindă)

I
Sus, la poarta Raiului,
Șădi Maica Domnului...

Refren

Asta-i sara, sara lui Crăciun!

II
Șădi Maica și suspini,
C-un pahar di-argint în mână.

Refren

III
Veni îngirii ș-o-ntriabî:
- Di ci plângi, Maicuți dragi?

Refren

IV
- Dragii mei, cum sî nu plâng,
Cî-i re lumia pi pamânt...

Refren

V
Crâșmili îs tăti plini,
La biserici nu-i nimi...

Refren

VI
Și sî duc la făgădău
Și-ngiurî pi Dumnezău.

Refren

VII
Streașâna-i di busuioc,
Rămâi, gazdî, cu noroc!

Refren

VIII
Streașâna-i di capriori,
S-aveț` parti di ficiori!...

Refren

IX
S-aveț` parti di nurori
Și la feti –pețitori!

Refren

X
Streașâna-i di mintî criați,
Rămâi, gazdî, cu viați!

Refren

XI
Io nu vă colind pi bani,
Numa` pi paharî mari!

Refren

XII
Io nu vă colind pi nuci,
Numa` pi pahari dulci!

Refren

XIII
Nu vă colind nici pi meri,
Vă colind doar din placeri!

Refren

La anu` și la mulț` ani!

(Culeasă de Elena Sfarghiu – cl. a VIII-a, de la
Mihai Iftimie – 50 ani, Câmpulung Moldovenesc)

Urătură (Pro Reformă)

I

Aho, aho, copii și frați,
 Elevi buni, școlarizați,
 Am trecut un deal și-o vale,
 Să vă facem o urare;
 Așa cum uram mai an,
 Cum i-am urat lui Troian,
 Ce-avu parte de bucate,
 De s-au rupt carele toate.
 S-a stricat și cea căruță
 Și-a luat o mașinuță
 Cu cai mulți, nepotcoviți,
 Ce se lasă biciuiți
 Și străbate hopa-tropa
 În lung și-n lat Europa.
 Ia pocniți din bici abil,
 Că are telemobil
 Și strigați o dată hăi,
 Să vină Troian-napoi,
 Să ne-nvețe agricultură,
 Că din toate e mai bună;
 Note rele de-om lua
 Măcar s-avem ce mânca!
 Nu-mi uitați cuvântul, măi,
 Și sunați din zurgălăi,
 Și strigați acuma: hăi!
 Hăi, hăi!

II

Auzit-am prin ziare
 Că la școală e bai mare:
 Se dă zilnic o testare!
 Nu mai dormi, nu mai mănânci,
 La gândul să nu te-ncurci!
 Dacă-nveți mai știi ceva,
 Dacă nu, vezi dumneata,
 Ai terminat-o cu școala!
 Poți să copii, poți să fugi,
 Din urmă nu-i mai ajungi!
 Ia strigați odată hăi!
 Să se trezească și ei!
 Hăi, hăi!

III

Vin apoi străini-n țară,
 Ca să-ți ceară socoteală:
 Și te-ntreabă ce știi bine?
 Matematici? Limbi străine?
 Te pun la calculator
 Și vezi adevărul gol!
 Da nimic de n-ai habar,
 Nu ai loc nici ca portar
 Și te-ntorci la școală iar!
 Dar e greu, vezi dumneata,
 Goluri a recupera –
 Pe când barba ți-e cam mare
 Și copiii-ți cer mâncare.
 De ce stați așa-ncrunțați?
 Vă salvați, dacă-nvățați
 Și strigați acuma, frați!
 Hăi, hăi!

IV

Văd că tare-ați mai oftat,
 Tot gândind la învățat...
LIMBA DULCE de acasă,
 S-o cunoști cu greu se lasă!
 Dacă vrei să sari un gard,
 Ai găsit un predicat.
 Subiectul te mușcă bine
 Și se ține scai de tine,
 Până interjecția vine.
 Îți lași hăinuța urgent,
 Pân-apare-un complement
 (Nu oricare, de agent);
 Te salvează, te tratează,
 Și rămâi cu mintea trează,
 Și ajungi cu chiu, cu vai,
 Până-n scumpa lună mai,
 Când îți vine-un dor de ducă,
 Dar părinții te educă
 Și te duc la o testare,
 Ca să-ți facă orientare.
 Vai, sărman copil deștept,
 Răspunzi ca un repetent!
 De nu-nveți când se cuvine,
 Măcar mână boii bine!
 Ia strigați pe limba noastră,
 Nu mai priviți pe fereastră
 Și pocniți din bice, măi!
 Hăi, hăi!

V

MATEMATICĂ, vezi bine,
 Știe astăzi orișicine:
 Scrii problema într-o parte
 Și-apoi copii rezultate
 Și-exerciții o pereche,
 Apoi te culci pe-o ureche...
 Apoi te scoli binișor,
 Faci un drum obositor,
 De la Frasin la Humor,
 Și citești listele toate,
 Și-ți tot spui că nu se poate...
 Și mai stai un an deoparte!
 Hai, spune că nu-i așa,
 Că limba nu-ți va pica!...
 Faceți din cercuri pătrate
 Și strigați cât se mai poate!
 Mânați, măi!
 Hăi, hăi!

VI

La ISTORIE, GEOGRAFIE,
 Tot elevul astăzi știe,
 Începând din zori în noapte
 Și-n pauze cât se poate;
 Toți visează c-o să zboare,
 Peste golfuri și-estuarie
 Și-or putea s-aterizeze
 În țara limbii franceze...
 Sau chiar ceva mai departe
 În țări supradezvoltate,
 Iar peste un an sau doi,
 Să se-ntoarcă înapoi.
 Nu așa precum plecară,
 Ci bancher în capitală
 Sau s-ajung-așa ca noi:
 Harnici și cinstiți cowboy.
 Și mai am motive-o mie
 Să știu bine geografie;
 Vâlcea sau culme domoală,
 Din geografia locală,
 Le-nvățăm acum la școală
 Și, de-mi plec ochii ușor,
 Văd casa părinților.
 Ia-ndemnați, flăcăi, cu dor
 Și-nvățați cu mai mult spor,
 S-ajungeți la capacitate,
 S-o luați, dacă se poate!

Ia sunați din zurgălăi
 Și strigați odată: hăi!
 Hăi, hăi!

VII

Trageți brazda ca acasă
 Și poftim cu toți la masă;
 Și dorul de ducă-l lasă!
 De plecau străbuni-așa,
 Istoria nu se scria!
 Ia dați secole-napoi,
 Să vorbim cu-acei eroi,
 Cu plăieși, de odinioară,
 Care și-acum câmpul ară!
 Înainte îndemnați
 Și să trăim toți ca frați
 Și strigați acum taman
 Ca pe timpul lui Ștefan
 Sau ca-n vremea lui Troian!
 Cu bice și zurgălăi,
 Ia mai mânați, măi flăcăi!
 Hăi, hăi!

VIII

Biologia dac-o-nveți,
 Dai un sens întregii vieți.
 Aici afli, frățioare,
 Că nici pom, că nici o floare
 Nu rodește la-ntâmplare.
 Om și alte specii mii
 Conjugă verbul „a fi”.
 Și, nevrând s-ajungi distrofic,
 Te așezi în lanțul trofic
 Și scrutezi așa în zare,
 Până un noroc răsare...
 Te prinde așa un dor
 De mileniul următor!...
 Ia mai mânați, măi flăcăi,
 Că vine mileniul trei!
 Hăi, hăi!

IX

Mie-mi place, nu mă tem,
 La orele de **DESEN**.
 Când în pauz-am intrat,
 Străbat holu-n lung și-n lat,
 Și, ca-ntr-o radiografie,
 Văd dulcea copilărie
 Așternută pe hârtie:
 Culori calde, pastelate,

Te transportă-n altă parte!
 Și vezi, cum să nu te bucuri,
 Când iei fel de fel de chipuri!
 Flutur sau om de zăpadă
 Sau pitic așa cu barbă.
 Și când iată, a sunat,
 Holul dac-ai colindat,
 Deja multe-ai învățat!
 Ia strigați acum din nou
 Și mai faceți un tablou,
 Că-i cel mai frumos cadou
 La părinți de Anul Nou...
 Și sunați din zurgălăi!
 Hăi, hăi!

X

La RELIGIE - creștinește,
 Te-nchini celui ce păzește,
 Să ne-ajute Dumnezeu,
 Să ne ferească de rău!
 Cu smerenie, flăcăi,
 Ia sunați din zurgălăi
 Și strigați odată, hăi!
 Hăi, hăi!

XI

Ia îngăduie, fârtate,
 Că văd multe aparate
 Și-s tare sofisticate:
 Cu lumini ca niște fluturi,
 Cum te-apropii, cum te scuturi...
 Puțin electrocutat,
 Te apuci de învățat;
 Ca să pui în practică
 Ceva INFORMATICĂ.
 Învățând Legea lui Ohm,
 Toți au coborât din pom
 Și-n mașini teleghidate
 Străbat spațiile toate.
 Iar de-aicea, frățioare,
 Facem o teleportare
 Tocmai în pauza mare!
 Să vedem cine-i mai harnic,
 Aplicând lucrul mecanic?!
 Că la noi orice copil
 E un perpetuum mobil!...
 Ia strigați cu energie
 Și-om vedea ce-o să mai fie;
 Că din urmă vin flăcăi

Care strigă ca și noi:
 Hăi, hăi!

XII

Nu-i bunic și nici nepot
 Să nu facă astăzi SPORT.
 Dacă pierzi, ori de câștigi,
 Îți ies bani pentru covrigi
 Și-ajungi un bătrân frumos,
 Viguros și sănătos
 Și-i întreci pe toți la cros!
 Hai acum, să ne-antrenăm,
 De ore să mai scăpăm...
 Din bătrâni vorba-i rămasă:
 „Fuga-i tare rușinoasă,
 Dar din toate-i sănătoasă.”
 Ia mânați plugul pe roți,
 Să strigăm odată toți,
 Să ne-audă și cei doi,
 Să se-ntoarcă înapoi!
 Hăi, hăi!

XIII

Orice-ați spune, orice-ați face,
 Nouă MUZICA ne place,
 Și ne-ar plăcea și mai tare,
 De ne-ar da o notă mare!
 D-avem califative
 Ce n-au loc pe portative;
 Cu o alterație
 Picăm în dizgrație!
 Las bemolul, iau diezul,
 În carnet e șchiop arpegiul
 Și ne strică tot câșlegiul!
 Ia strigați mai muzical,
 Ducând plugul mai la deal,
 Biciul bine acordați
 Și din zurgălăi sunați!
 Hăi, hăi!

XIV

Ați urat unul de altul
 Și-ați uitat de unu-patru!
 Ei ne privesc printre uși,
 Cu ochi mari ca de păpuși,
 Și privesc cu-ngrijorare
 Natura-nconjurătoare.
 Cum ajung la școal-aici,
 Plâng după mame, bunici,
 Dar până la sărbători

Clasa-ntâi scrie scrisori!
 Scrisori bune ei compun,
 Le trimit lui Moș Crăciun
 Care-i cu ei și acum!
 Și, la-ntrecere cu noi,
 Rezolvă probleme noi,
 Prin metoda doi ori doi.
 Iar, când vara cea frumoasă
 Se-așează-n grădina noastră,
 La premiere ei se-ndeasă
 Câte jumate de clasă:
 Coronite iau și cărți,
 Ia și tu, dacă mai poți!
 Stând la rând, la premiat,
 Ți se spune că s-au dat!
 Nu purtați pică pe ei,
 Ia sunați din zurgălăi,
 Să se bucure și ei!
 Hăi, hăi!

XV

Tot prin școală dând ocol,
 Am rămas cu capul gol;
 De curent mi-i strâmbă gura,
 Nu pot spune urătura,
 Sobe crapă de fierbinți,
 Dar noi clănțănim din dinți;
 Și-a școlii termocentrală
 Încălzește vreme-afară.
 Pentru că, știți, la concurs
 Ușier nu ni s-a pus!
 Trageți ușa după voi,
 Să nu răgușiți ca noi
 Și strigați odată, hăi!
 Hăi, hăi!

XVI

Dar lăsați boii agale,
 Să vă spun paranormale:
 Cum de luni și până marți
 Apar semne pe pereți,
 De marți, miercuri, până joi
 Se sparge-o tablă la noi...
 Și mă mir, vezi dumneata,
 Cum sare din loc ușa,
 Și cum geamul, astăzi pus,
 Măine cioburi a ajuns.
 Cum pe bănci, mese, perete,
 Apar urme mari de ghetete...

Și ajung la disperare
 Lucruri puse la păstrare,
 Prin dulapuri și sertare!
 Ia strigați, ca să ne-audă
 Cei ce ne privesc cu ciudă
 Și sunați din zurgălăi!
 Hăi, hăi!

XVII

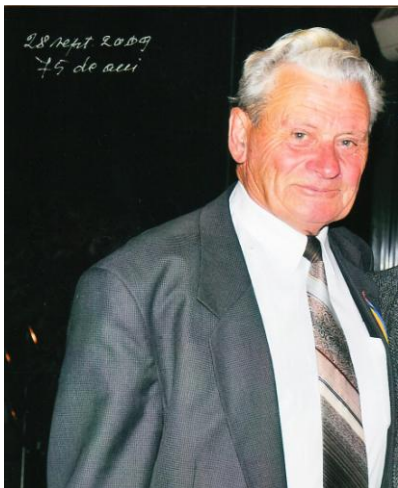
Repetenții de mai an
 Astăzi toți se cred Van Damme
 Și transformă-n veteran
 Și prieten și dușman;
 Încât plâng mamele-acasă,
 Când copiii școala lasă.
 Plâng ca pe timp de război,
 Până vin ei înapoi.
 Și se duc la CENTRO-FAR,
 Să-și facă punct sanitar:
 Cu feșe-alifii, proteze,
 Pe copii să și-i trateze;
 Apoi vin la direcțiune,
 Pline de amărăciune.
 Dacă nu vă îndreptați,
 Veți rămâne izolați!
 Ia strigați și pentru ei!
 Hăi, hăi!

XVIII

La părinți, ce să vă spun?
 Toți copiii vă sunt buni
 Și vă seamănă leit;
 Nu-s chiar cum i-am pomenit.
 Ușor am exagerat,
 C-avem multe de-ndreptat.
 Că la anu care vine
 Să urăm numai de bine.
 Iar la vrednicii părinți
 Le dorim copii cumiști,
 Acasă de ajutor
 Și la carte mai cu spor!
 Opriți plugul, fraților!
 Aho, aho!
 La anul și la mulți ani!

Eugenia Ivanciu – absolventă 1965

În acest număr: Simion Tudurean (I)

Absolvent al Școlii din Capusatului în anul 1943, octogenarul Simion Tudurean (la 1 aprilie, anul viitor, va împlini, nu-i nici o păcăleală, 85 de ani!) s-a făcut și este cunoscut în zonă, și nu numai, ca poet satiric, înzestrat cu harul specific concitadinilor săi: umorul. Un umor spontan, savuros și corosiv, pus în slujba celor capabili să-l înțeleagă și aprecieze.

Făcând parte (după Aurel Maricari) din „stirpea poezilor plini de haz, începând cu Anton Pann și Petre Dulfu, până la Ion Pribeagu“- invitatul revistei noastre face parte din cenaclul „Floare de colț“, în ședințele căruia a citit (mai bine zis: a interpretat) mare parte din istorioarele vesele publicate în 2007 și 2009 în volumele I și al II-lea, ambele intitulate „Zâmbete din Bucovina“- Editura AXA, Botoșani.

În acest număr al revistei și în următorul vom insera din opera domniei sale fragmente din urăturile satirice de dinainte și după 1989, ca și o valoroasă legendă în versuri a Câmpulungului Moldovenesc.

Lectură plăcută! (N.R.)

Fragmente din urături

a) Plugușor – 1987

...Și mai treceți pe la Sfat,
Să vedeți ce-aveți de dat;
Să luați plan de cultură,
Încărcat peste măsură;
Contracte mari și mărunte,
De la păsări la cornute.
Găinile să le băteți,
Dacă vreți ouă s-aveți [...]
Dacă porc n-ai contractat,
Din servicii te-au măturat;
Dacă n-ai contract pe porc,
Nu-ți mai da lemne de foc.
Nici un porc nu poți să tai,
Dacă pielea nu le-o dai...

Și nu-ți lasă nici un pic,
Să rozi și tu un șoric [...]
Dacă porc ai contractat,
Ești foarte avantajat;
Că îți dă avans făină,
Cât ar mânca o găină [...]
Vaca să nu vă stârpească,
Dați-i presa, s-o citească,
Să fie-n conformitate
Cu măsurile luate.
La ziar s-o abonați,
Să citească stând în lanț,
Ca să știe că se poate
Ca să deie mai mult lapte;

Din ziar va învăța
 Să fete mai des și ea,
 Să fete mai mulți viței,
 Câte doi sau câte trei;
 Efectivele să crească,
 Și exportul să sporească [...]
 Dai porc și taur îngrășat,
 Ție-ți lasă de mâncat
 Oase cu mult zarzavat;
 Oase goale, șlefuite,
 Dintr-un porc – patru copite...
 Galantarele sunt pline
 Cu copite de porcine [...]
 Tot ce-i bun, peste hotare,
 Ce-i mai rău – în galantare:
 Capul, gâtul puiului
 Și copita porcului [...]
 N-am văzut domni de la Sfat
 Ca să stea la rând vreodată
 La carne sau la smântână;
 Ei au totul pe sub mână.
 Tot ce-i bun și valoros
 Iese pe ușa din dos...

b) Plugușor – 2000

...Urăm la parlamentari,
 Tromboniști și gheșeftari,
 Că vând tot pe ce pun mâna,
 Bată-i soarele și luna!
 Fabrici mari și piese noi
 Vând, distrug, dau la gunoi.
 Cine și-ar fi-nchipuit,
 Cine s-ar mai fi gândit
 C-o să fim toți înșelați;
 Rupți, în frig și nemâncăți?
 Domnii toacă miliarde,
 Noi n-avem în foc ce arde [...]
 Cum vă rabdă Dumnezeu
 Să ne faceți numai rău?! [...]

c) Plugușor – 2005

...Peste tot unde-am urat,
 Ce-am văzut ne-am minunat:
 Am văzut oameni sărmani,
 Rupți, flămânzi și fără de bani;
 Ceferiști și bravi mineri
 Au ajuns astăzi șomeri;
 Sărăcia roade-n oase,
 Căci guvernul lui Năstase
 Ne-a mințit de-a oprit vântul,
 Nu l-ar mai răbda pământul!
 N-avem haine la copii,
 Căldura și jucării;
 Pesediștii au de toate
 Și ne pregătesc de moarte [...]

d) Plugușor – 2009

...Așa-i tineretul az':
 Nu mai știe de necaz;
 Că dă porcul pe rochiță
 Și vaca pe cizmuliță.
 Toate vor pantof cu toc
 Și urcate sus, la bloc.
 Ele porc nu vor să taie,
 Nu iubesc carnea de oaie,
 Nu vor carne de cocoși
 Și vor cu buzele roși,
 La urechi cercei de aur
 Și în cap coarne de taur.
 Să mai vezi și altceva:
 Ele mai știu și-a fuma [...]
 Nu te însura, măi vere,
 Că nevasta multe-ți cere!
 Când o iei de la părinți,
 Trebuie să îi pui dinți;
 Cere rochii de mătase
 Ce la mă-sa nu purtase;
 Vrea pantofi cu toc înalt,
 Parcă-i capra pe asfalt.
 Și mai cere și cercei...
 Pe ce naiba să-i mai iei?!

INVITATUL REVISTEI

Vinde oaia cea din șură,
Ca să-și facă manichiură.
Să mai vezi și ce mai poartă:
Unghii lungi cât o lopată [...]
Noi de-o săptămână-ncoa`
Am început a nu mânca,
C-am știut noi foarte bine
Că găsim la gospodine:
Cozonaci, plăcinte moi
Și cârnați cu usturoi,
Cornulețe cu untură

Care se topesc în gură,
Gâscă friptă cu curechi,
Rumenă pân' la urechi,
Botezată cu vin vechi
Ș-alte bunătăți, încât
Mi s-a pus un nod în gât,
Și nu pot ca să-l întorc,
Făr' un cârnăcior de porc...
La mulți ani în munți și-n văi,
Opriți plugul, măi flăcăi!
Ahou, Ahou!

Amintiri din anii de școală

M-am născut la data de 1 aprilie 1929. În anul 1936 am început clasa întâi în școala veche, unde am învățat trei ani, după care ne-am mutat în școala nouă din Capusatului, cu condiții deosebite față de școala veche, ce s-a demolat. Aceasta era amplasată unde este astăzi brutăria „Salva“.

Până în clasa a IV-a am avut o singură învățătoare, pe doamna Grămadă. Numele îl avea de român, dar vorbea cu accent străin. Îmi amintesc de două colege, așezate în fundul clasei și rămase repetente până le-am ajuns eu în clasa a III-a. Aceste două eleve nu știau nimic și, când doamna învățătoare le întreba ceva, luau poziția mutului...

Atunci doamna se ducea la dânsule, le prindea de cap, le trântea cu capul de bancă și, cu accent polonez, le spunea: „Tu, prostuli, tu !“, în loc de: „Măi, proastelor, măi !“

Din treizeci și șase de elevi, care am început clasele primare, astăzi mai suntem în viață doar șase: Irina Mândrilă, Niculai Horga, Valeria Crăciunescu, Elena Vranău, Alexandru Fetițaru și subsemnatul, Simion Tudurean.

Din clasa a V-a aveam la fiecare oră câte un profesor la fiecare materie.

Subsemnatul eram acel care spuneam povești pe care le știam de la bunica mea, decedată la vârsta de nouăzeci și cinci de ani. Dacă un profesor avea la ora sa vreo problemă urgentă și trebuia să absenteze, mă puneam să spun o poveste sau două colegilor. Aceștia erau foarte bucuroși și mulțumiți de ce le spuneam eu.

După absolvirea celor șapte clase elementare la Capusatului, m-am înscris la Liceul de Artă și Meserie din Iași. Atât în școală, cât și în liceu, lecțiile le făceam în versuri. Am început să leg versurile încă de la vârsta de opt ani. Întâi cu rime împerecheate, după care cu rime îmbrățișate. Compuneam urături de Anul Nou, iertăciuni la nunți, texte de brigadă artistică.

Am fost colaborator la diferite publicații, ca: „Zori Noi“, „Crai Nou“, „Miezul Lucrurilor“, „Gazeta de Câmpulung“ ș.a.

Am publicat în 2007 și 2009 două volume de versuri, sub titlul „Zâmbete din Bucovina“.

Acum, la optzeci și cinci de ani, încă scriu și compun versuri satirice.

Simion Tudurean – absolvent 1943
(Va urma în numărul următor)

DOINĂ

Țara-i mare, țara crește,
Greu belșug țara rodește.
Țara zări de rai adună,
Țara-i zărilor cunună.

Aur sapă sapele,
Duc comoară apele.
Aur sunt ogoarele,
Nasc comori izvoarele.
Mir revarsă florile,
Chiot lung sunt zorile.
Cântec sunt potecile,
Scump balsam cern crecile.
Cetele flăcăilor
Varsă soare văilor.
Freamăt dă poienilor
Basmul cosânzenelor.

Dar ce-s holdele de aur
Al adâncului tezaur,
Ce-i al zărilor argint,
Dacă toate, toate mint ?...

De la mare pân' la munte
Deznădejdi se-nalță crunte.
De la munte pân' la mare,

Lacrimile curg amare.
Curg puhoi nevoile,
Rele curg ca ploile.
Și pe șesuri și pe plaiuri
Plâng întunecate graiuri.
Și pe plaiuri și pe șesuri
De cumplit amar te-mpresuri.

Din bordeie la palate
Numai negru-i de păcate.
Sărăcia se întinde
Cât în gând n-o poți cuprinde,
Din hotare în hotare,
Ca blestem ce leac nu are..

Dare-ar Dumnezeu să dea,
Mândră Țară, Țara mea,
Detunând să faci țărână
Oarda hâdă și păgână
Ce te vinde răului
Și te-mpinge hăului ;
Să se aleagă praful
Din cei ce te bat cu jaful ;
Să re-nvie iar haiducul
Pentru cei care-ți sug suncul ;
Praf și pulbere rămâie
Ce e vâsc și ce e râie ;
Să dai moarte spinilor,
Moarte mărăcinilor.
Glas să dai iar zorilor
Și mireasmă florilor
Și cuvânt să mi te cânt
Și să te binecuvânt:
Colț de rai – slavă străbună,
Țară – țărilor cunună !

(Din volumul „Scrieri alese“- George Voevidca -
Editura EcoPrint, Satu Mare, 2009)

Colegiul Militar Liceal „Ștefan cel Mare”- prezentat de un fost absolvent al Școlii Gimnaziale „George Voevidca”

Eram în clasa a VIII-a. Era ultimul an și părăseam această școală. Nu mai era mult și trebuia să-mi aleg un alt drum.

Încă de când eram mic, îmi plăcea ordinea, disciplina și punctualitatea. Având în vedere acestea, m-am hotărât să intru la liceul militar. Mi s-a părut o oportunitate bună, având în vedere că e și aproape de casă și că școlarizarea, cazarea, uniforma, toate erau gratis.

Pentru aceasta a trebuit să mă duc la „Centrul de recrutare și selecție” de la Suceava, să mă înscriu printre candidați. De acolo am primit o fișă medicală pe care trebuia să o completez cu „apt” la toate rubricile, la Spitalul militar de la Iași.

M-am întors la Suceava și am predat fișa medicală. Mi-au cerut anumite informații și mi-au spus că voi primi un telefon cu data la care trebuie să mă prezint la liceu, să susțin probele.

Din clasă cu mine s-au mai înscris doi prieteni: Porcuțan Cătălin și Luța Elena. Domnul profesor de sport, Gânscă Cătălin, ne-a ajutat cu probele sportive, punându-ne la dispoziție sala de sport, unde ne-a antrenat, ca toate probele să reușească. Doamna profesoară de matematică, Anca Tudose, ne-a explicat chiar și în plus, pentru a ști cât mai multe și pentru a nu avea surprize, iar restul profesorilor ne-au încurajat în alegerea noastră.

A venit și ziua în care am fost chemat la liceu, să dau probele. Ajuns acolo, m-am întâlnit și cu alți candidați și am fost cazați până a doua zi. Am început ziua cu micul dejun, apoi am mers în aula liceului să susținem prima probă (proba psihologică). Un test de două ore cu o variantă de răspuns din patru din care își dădeau seama că ne putem adapta condiției militare. După terminarea testului și eliminării, am plecat să dăm traseul aplicativ, format din zece probe, pentru a ne testa abilitățile sportive într-un interval de 3 min. După eliminări am dat proba de 1000 de metri în max. 4 min. Primul la start și primul la finiș. Am răsuflat ușurat că am trecut și de această probă. A urmat interviul, după care am primit o foaie în care spunea că sunt admis și că la data X să mă întorc la liceu, să dau proba scrisă la română și matematică.

Venind și acea zi, m-am dus cu prieteni mei să susținem și ultimul examen pentru admitere. Această probă era formată din două teste: unul la română și unul la matematică alcătuit fiecare din 10 exerciții de tip grilă cu câte un punct fiecare. Se făcea media celor două teste și dacă era mai mare sau egală cu 7, intram la eliminarea în funcție de medie. Intervalul în care trebuia să terminăm testele era de 3 ore. Eu le-am terminat într-o oră și jumătate, luând la ambele teste nota 10. După sortarea după medie a celor rămași, am aflat că am intrat al 36-lea, cu media 9,51.

Mediile au fost între 9,10 – 9,98 la băieți și 9,75 – 10 la fete, fiind admiși 100 de băieți și 20 de fete, împărțiți în 4 clase, cu 5 fete în fiecare clasă.

Am început școala cu patru zile mai repede, pentru a primi uniformele și pentru a ne instrui în ordinele de bază militare. În prima săptămână de școală am

Început să legăm prietenii și să ne cunoaștem cu profesorii. Am dat și teste inițiale, în care rezultatele au fost dezastruoase, arătându-ne cât de mare e diferența între standardele militare și cele civile. Încetul cu încetul, ne-am repus pe picioare și ne-am obișnuit cu programul colegiului.

În primii doi ani de liceu am avut un profesor de fizică ce mi-a schimbat soarta. Era cel mai aspru profesor dintre toți și ne puneă note de 3 și 4 cu zâmbetul pe buze, ba chiar mai făcea și haz pe seama ta. Acest profesor preda numai la clase de elită, acestea fiind A-urile, printre care eram și eu din păcate. Încă de la prima oră de ascultat am primit un 4 și, chiar dacă apoi am învățat din greu, nu a vrut să mă asculte și mereu îmi scoteam corigențele la sfârșit de semestru. Acest fapt m-a determinat să fiu destul de bun la această materie și să dau bacul la fizică. Totodată îmi doresc să fac o facultate de fizică-matematică în paralel cu academia militară. Mi-a fost greu la început, dar nu am renunțat și am continuat să lupt.

Pot să vă spun că proba scrisă și calcularea mediei de admitere se schimbă anual.

Acum, la final de liceu, doresc să iau bacul cu media peste 9,50 și să intru la „Academia Forțelor Aeriene“. Sunt mai multe opțiuni, dar eu aleg să devin pilot pe avioane supersonice. Cine dorește să afle și alte posibilități va găsi pe site-ul liceului tot ce vrea.

Din punctul meu de vedere, nu oricine e făcut pentru viața de militar. Mie mi-a plăcut mereu această carieră și voi continua să merg pe acest drum.

Multă baftă tuturor celor care vor să urmeze calea militară !

Ștefan Sfarghiu – absolvent 2007

Colegiul Național „Dragoș Vodă“, prezentat de o fostă absolventă a Școlii „George Voevidca“

Încă îmi amintesc prima zi de liceu... Pășeam pe porțile liceului cu gândul spre un nou început, puțin încurcată pentru că nu știam ce mă așteaptă acolo, întrebându-mă ce poate fi așa deosebit în acest loc. Toată lumea îmi spunea că aceasta este cea mai frumoasă perioadă a vieții și eram curioasă ce anume face ca viața în liceu să fie așa deosebită. Dar, așteptând ceremonia de început de an școlar, nu puteam găsi răspunsuri, puteam doar să-mi imaginez.

Știam doar că urma să îmi petrec patru ani acolo. Și așa s-a și întâmplat: am petrecut patru ani frumoși, patru ani de neuitat.

De la prima zi până la ultima am adunat atât de multe amintiri ! Îmi amintesc emoțiile primei zile de boboacă, dorința de a-mi cunoaște noii colegi, nedumerirea și ezitarea, primele conversații timide cu noii colegi... Dar cei patru ani de liceu nu ne-a unit doar în calitate de colegi, am legat prietenii, ne-am ajutat unii pe alții să ne maturizăm, să ne definim personalitatea.

Am învățat împreună valorile care sunt importante în viață, am învățat să alegem.

Închid ochii pentru o clipă și mă întorc în timp: în pauzele pe care le așteptam ca să putem schimba impresii, în orele de curs care ne captivau datorită domnilor profesori care ne fermecau; în timpul lucrărilor de control și al tezelor.

ȘEFA PROMOTIEI SE DESTĂINUIE

Acum, amintirea emoțiilor înainte de lucrări sau teze mă face să zâmbesc.

În ceea ce privește studiul, domnii profesori și-au pus amprenta asupra mea, dar mai ales doamnele profesoare din generală Maria Baltag și Daniela Stanciu, iar de la liceu doamnele profesoare Daniela Zancu și Mariana Ciubotariu.

De asemenea, domnii profesori ne-au servit ca modele, ca exemple de viață. Prin atitudine și devotament ne-au ajutat și ne-au orientat pașii. Deși în timpul liceului nu am conștientizat toate aceste lucruri, privind în urmă pot spune că liceul, atât ca perioadă a vieții cât și ca loc, a fost o premieră importantă în alegerea profesiei de medic. Nu am decât cuvinte de laudă pentru domnii profesori din Colegiul Național „Dragoș Vodă“ care ne-au învățat atâtea...

Elena Luța – absolventă 2007

Șefa promoției 2013 se destăinuie

A trecut un an, au trecut doi, iată că au trecut patru...Trebuie să recunosc că promoția 2013 a fost și încă este o promoție specială, o promoție care nu se va lăsa uitată prea ușor, care și-a pus amprenta asupra a tot ceea ce am realizat împreună.

Pentru unii, absolvirea ar fi sfârșitul celor mai frumoși ani, pentru alții ar fi momentul în care suntem forțați să ne maturizăm, dar nu este chiar așa. Eu cred că absolvirea este un nou început...este prima zi din restul vieții noastre.

M-am bucurat foarte mult că sunt șefa de promoție a acestei promoții. Însă, trebuie să recunosc că pentru a putea ajunge atât de sus, a fost nevoie de multă muncă. Am învățat și m-am străduit să fiu cea mai bună, iar rezultatele s-au observat. Am terminat cu media 9,87, iar la examenul de admitere am reușit să mă autodepășesc. Dar nu trebuie să uităm nici de Georgiana Mercheș, care a terminat cu media 9,78, admisă la Colegiul Național „Dragoș Vodă“ și nici de Elena Lăcrămioara Ciubotariu, care a terminat cu media 9,71, admisă la Colegiul Silvic „Bucovina“.

În toți acești opt ani de gimnaziu, am avut ocazia să cunosc oameni speciali, care mi-au fost alături, și la bine și la greu. Una dintre ele este și Elena, care mi-a fost și încă este ca o soră pentru mine, deoarece mereu am fost alături una de cealaltă, ne-am sprijinit și ne-am ajutat. Altă prezență deosebită, care nu numai pentru mine, ci și pentru colegii mei, ne-au luminat drumul copilăriei și ne-au arătat calea spre maturizare, au fost domnii profesori. Au avut grijă și înțelegere, umor și căldură în suflet, reușind să ne facă copilăria mai frumoasă. Simt nevoia de a le mulțumi în numele tuturor colegilor mei pentru toate eforturile, toată energia și toată dragostea pe care ne-au dăruit-o.

Trebuie să recunosc că la început mi-a fost destul de greu să mă adaptez la liceu, deoarece am întâlnit un colectiv nou, profesori noi. Dar încetul cu încetul am reușit să mă împrietenesc cu colegii și să-i cunosc mai bine pe domnii profesori. Am ales Colegiul Național „Dragoș Vodă“, pentru că este un liceu cu prestigiu, unde chiar se învață carte. Încă mă mai întâlnesc cu foștii colegi, am păstrat legătura și am rămas aceiași buni prieteni ca întodeauna.

Adriana Zdrob – absolventă 2013

Ghicitoare în Ajunul Crăciunului

Cine-n noaptea lui Ajun,
Blând, bătrân, darnic și bun,
Prin horn la noi a intrat;
Pentru că l-am așteptat,
Ca să-mpartă la copii
Daruri multe, jucării
Și să vadă ce-am făcut
În anul ce a trecut?
Ați ghicit! E Moș Crăciun,
Cel mai minunat bătrân.
El e bunic iubitor
Și pe placul tuturor,
Căci pe dată nimerește
Fiecare ce-și dorește.

Nicoleta Zdrob – cl. a VI-a

Iarna din nou a venit !

Zăpada grea cade din cer,
Câmpii, dealuri și munți acoperind,
Pământu-i zgribulit sub ger
Și sub steluțe strălucind.
Iarna din nou a venit,
Copaci în gânduri i-a trimis,
Tristețe-n lume-a răspândit,
Cu albul ei de nedescris.

Andreea Luța – cl. a VI-a

Afară ninge...

Afară ninge-ncetișor...
Din înaltul sfânt al cerului,
Depune peste tot un alt covor
Iarna cea mult așteptată.

În casă-i cald și pe fereastră
Curg fulgi ușori, mereu, mereu,
Urcând în suflete bucurii,
În suflete curate de copii.

Andreea Luța – cl. a VI-a

Eu sunt poezia...

Eu sunt poezia lungă,
De unii abandonată
Și pierdută-n bibliotecă,
Precum rochia demodată.

Pe aripi de gingașe cuvinte
Îmi zbor ideile ca vântul,
Frumosul din imagini sfinte
Îmi înflăcărează gândul.

Cu versuri încete sau iuți,
Ca zborul de rândunele,
Trec prin cerul sufletului tău
Și ți-l protejez de rele.

Maria - Magdalena Coca – cl. a V-a

HOH-APA

I

Doi atomi de hidrogen
Și unul de oxigen
Au format o moleculă.
Doi de A și-un P în grilă
Au putut ca să încapă,
Limpede și omogen,
În lichidul numit apă.

II

Nimic din ce-i viu nu poate,
Cât ai vrea, cât ai socoate,
Să trăiască fără apă:

De mizerie te scapă,
Te curăță, te sfințește,
Ea se află-n tot și-n toate,
Fără ea nimic nu crește.

III

E substanța care curge
Sau, de-i aburi, rău te frige.
Și solidă ea se face,
Când e frig, oricum îți place;
La orice temperatură,
Este vieții destinată
Să existe în natură.

Prof. Vasile Maftai

Fulgul de cristal

A fost odată, acum, mult timp, atunci când Dumnezeu a inventat zăpada, un fulg de zăpadă. Acesta nu era ca ceilalți, era un model diferit. Era făcut din cristal, dar cu o lacrimă din diamant. De ce? Pentru că era trist. Lângă el se ivi un alt fulg și îl întrebă curios:

- Ce rost are viața de fulg de zăpadă? Plutim la nesfârșit...
- Nu, la un moment dat o să cădem pe pământ. Și acolo o să aducem bucurie oamenilor, care o să se joace cu noi.
- Cine sunt oamenii?
- Cele mai minunate ființe din lume !

A trecut o oră, au trecut două, trei, de la sfârșitul discuției. Fulgul era nerăbdător să vadă oamenii. În sfârșit! Au ajuns pe pământ. Fix, când fulgul trebuia să ajungă pe pământ, a apărut o fată tânără și frumoasă. El a intrat în părul ei, pe obrazul ei dulce. Buzele roșii, de trandafir pur, inima înșelătoare l-au topit.

Dar, în gândul lor, ceilalți fulgi, care au văzut totul, și-au spus:

- El a murit din dragoste, cu dragoste !

Ella Mândrilă – Kallone –
cl. a-V-a

„Noaptea Sfântului Andrei“ versus „Halloween“

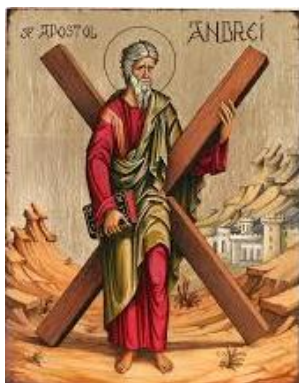
Asistăm, de la 89' încoace, cu nepăsare, cu entuziasm, dar și cu îngrijorare, la copierea necritică, devoratoare a unor elemente mitice din cultura străveche a tentantului Occident, în detrimentul străvechilor noastre tradiții și obiceiuri, care contribuiau în mare măsură la definirea noastră în această lume pestriță, halucinantă.

„Europenizarea“ și „mondializarea“, cu orice preț, sunt astăzi o modă, se poartă, sunt „cool“, mai ales și din păcate pentru tinerii care sunt forțați, de incapacitatea puterii instalate post-revoluție, a bejeni pe meleaguri străine, în căutarea unui loc de muncă, și a nu mai crede într-un viitor în propria țară.

Televiziunea de astăzi, invadată de filme americane mediocre și agresive, de emisiuni autohtone de prost gust, vulgare, imorale, contribuie, cu nonșalanță la educarea celor care sunt pregătiți a trăi în exteriorul țării-mamă și a uita durerea pământului pe care au săvârșit primii pași.

Astfel s-a întâmplat ca românescul „Dragobete“ să fie înlocuit cu mondiala și comerciala „Zi a îndrăgostiților“, în acest fel majoritatea elevilor „maimuțăresc“ la fiecare 31 octombrie secvențe din celticul „Halloween“, fără a realiza că avem și noi, românii, o noapte magică a corespondenței cu lumea cealaltă, a strigoilor și a vrăjitoarelor, a duhurilor osândite – noaptea Sfântului Andrei.

Începând cu acest număr, revista noastră va încerca să vă îmbogățească cunoștințele despre această sărbătoare și să vă determine a o prefera Halloween-ului, despre care Dicționarul Enciclopedic (vol. III) consemnează că în Marea Britanie, Irlanda și mai ales în SUA se crede că „de Halloween duhurile monștrilor bântuie prin fostele lor case, iar vrăjitoarele și diavolii împânzesc văzduhul“.

I) Sfântul Apostol Andrei

La fiecare 30 Noiembrie, Calendarul Creștin Ortodox îl sărbătorește pe Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României. Aceasta, pentru a reaminti nouă, românilor, mereu și mereu, că acest propovăduitor de primă mărime al învățăturilor lui Iisus a fost cel căruia îi datorăm creștinarea.

În „Dicționar Religios“ (Editura Garamond – București – 1994) preotul Ion M. Stoian remarcă faptul că Sfântul Andrei a fost cel dintâi chemat dintre apostoli (împreună cu fratele său – Petru) de către Iisus Hristos.

De meserie pescar, Apostolul Andrei a fost la început ucenic al lui Ioan Botezătorul, iar după Cincizecime a predicat în Ierusalim, Iudeea, Galileea, Samaria și Asia Mică, ajungând până în Sciția (Dobrogea de azi). A suferit martiriul în orașul Patras, din Ahaia, fiind răstignit pe o cruce în formă de X.

În volumul al VII-lea al „Vieții Sfinților“ (Editura Artemis – București) scriitorul Al. Lascarov-Moldovan ne relatează că la presiunea norodului, Egheat

(mai-marele ținutului, zis Ahaia) a poruncit slujitorilor să-l coboare pe Sfântul Andrei de pe cruce, însă acesta a refuzat, rugându-se Domnului Iisus Hristos să nu-i lase a fi dezlegat. Iar slugile, vrând să-l elibereze, nu au putut, având mâinile ca moarte.

II) Noaptea Sfântului Andrei la români

În tradiția românească sărbătoarea Sfântului Andrei este numită și „cap de iarnă“, pentru că este ziua când începe iarna (30 noiembrie).

Conform cu informațiile de la sfârșitul secolului al XIX-lea, acestui sfânt i se atribuie titulatura de „stăpân al lupilor“, prin extindere – peste toate fiarele sălbatice. Ca urmare a acestei concepții, românii nu lucrau în această zi, pentru a feri animalele de fiarele pădurii.

De asemenea, în vechea tradiție populară, Sfântul Andrei este mai mare peste strigoi, duhuri rele care umblă în noaptea sărbătorii sus-amintite, pentru a face rău oamenilor. Credința în strigoi a existat încă din Evul Mediu și pe ea s-au fundamentat practici magice de ordin apotropaic și funerar, menite a împiedica metamorfoza oamenilor în strigoi, ca și acțiunea acestor nefaste creaturi asupra celor vii.

Ca „leac“ împotriva strigoilor este vizat usturoiul, care trebuie păzit în noaptea Sfântului Andrei și cu care se ungeau ușile, ferestrele și hornurile, în formă de cruce.

În această noapte magică, în care spiritele morților revin printre cei vii, se pot realiza dorințele fetelor și ale văduvelor, în special cele de ursită.

Vrăjile și farmecele de pețire, de dragoste și de noroc, dar și cele de răutate, contra dușmanilor, aveau puteri mitice în această noapte specială. Este noaptea când fetele „află“ prin oracole dacă se vor mărita în acel an sau dacă cel merit va fi bogat, frumos, tânăr sau, dimpotrivă, sărac, urât, bătrân.

În județul Covurlui, fetele se adunau la o casă, unde făceau turta sau colacul de Andrei, aducând apă neîncepută cu gura. După coacerea pe vatră a acestora, turta sau colacul erau mâncate, facilitând apariția în vis a alesului.

În alte locuri fetele mergeau la fântână, unde afundau cu ciutura o lumânare de la Paști până la suprafața apei, zărind chipul ursiților.

Puteri magice căpătau și parii de la gard sau porcii, aceste elemente indicând cum va fi viitorul soț (după aspectul celui de al nouălea par) sau în ce an se vor mărita (după grohăitul porcului, ca răspuns la vorbele: „Huideo amu !... huideo la anul !... huideo la alt an !“)

În zonele Cernăuților fetele își visau ursiții, punând sub cap patruzeci și unu de fire de grâu și invocând puterea lui Dumnezeu.

„Ghicitul“ ursitului se realiza în aceeași zonă cu o verigă și o perie de uns, puse sub două străchini. Fata care găsea veriga avea șansa a se întovărăși cu un moșneag.

Tot în nordul Bucovinei, fetele aflau numele viitorului soț, după hârtiuțele cu nume de feciori, care ieșeau mai repede din boțurile de aluat în care erau învelite.

De asemenea, ele numărau lemnele aduse de afară pentru foc și, dacă ieșeau perechi, se măritau în acel an. Dacă nu, mai așteptau un an...

Alte fete aflau direcția de unde va veni peșitorul după lătratul câinilor, altele aflau că se vor căsători, dacă pantoful, aruncat peste casă, cădea cu gura în sus.

Ursitul se mai putea zări într-o oglindă, la care se pieptăneau și se priveau printr-un inel.

În Basarabia, fetele care se înșepau, umblând cu picioarele goale, se măritau cât de curând, iar cele care călcau pe o surcică uscată – se măritau și ele, însă cu un bărbat bătrân...

Interesante aspecte magice se întâlneau la „păzirea usturoiului“. Se adunau la o casă feciori și fete, care puneau pe o masă mai multe căciulii de usturoi, acestea fiind înconjurată cu tămâie, smirnă și lumânări aprinse, păstrate de la Paști.

Erau puse, de asemenea, alături felurite mâncăruri: mălai, pâine, plachie, meșniță. Toți se așezau la masă, mâncau, vorbeau și petreceau cu voie bună până în zorii zilei, când fetele duceau la biserică usturoiul păzit, pentru a fi sfințit de preot. Usturoiul sfințit se punea la icoane, facilitând realizarea vrăjilor de dragoste.

În alte locuri, la cele relatate mai sus, flăcării aduceau lăutari și băutură. Cântau și dansau cu toții toată noaptea, usturoiul fiind păzit de două babe, pentru a nu fi furat sau atins de cineva.

În unele sate din județul Tutova, păzitul usturoiului se realiza printr-un ritual mai complicat: cele douăsprezece fete, participante, aduceau: o pâine, trei căciulii de usturoi, un fir de busuioc legat cu găitan roșu, precum și o sticlă de rachiu. Toate acestea se puneau pe o masă, într-un colț al casei, se acopereau cu o broboadă roșie, iar lângă ele se punea un sfeșnic cu o lumânare aprinsă. Participau și flăcării mai apropiați fetelor prezente.

La miezul nopții, fetele puneau masă flăcăilor, se mânca, se bea și se glumea. După un timp începea jocul. Dimineața, fetele puneau din nou masă flăcăilor și petrecerea continua.

Când se făcea bine de zi, un flăcău punea usturoiul, pâinea și sticla cu rachiu într-o covată sau pe o tablă mare, toți ieșeau afară, iar acesta le juca în cadrul unei hore, în chiotele celorlalți flăcăi. După sfârșitul horei, toți intrau în casă, iar fetele își luau lucrurile lor și le împărțeau la flăcăi. Pâinea era mâncată, rachiuul, băut, iar usturoiul se strângea de leac, fiind bun a se da vitelor bolnave.

Georgeta Hrițcu – cl. a VIII-a ;
David Greșanu – cl. a VII-a A

(Va urma în numărul viitor)

OMULEȚUL DE ZĂPADĂ

A fost odată ca niciodată, căci așa încep toate basmele adevărate, un împărat mare și puternic și avea acel împărat o pereche de copii frumoși ca o zi însorită din vacanța mare: pe băiețel îl chema Francisc, iar pe fetiță, Laura.

Și creșteau frații într-o zi ca alții într-un an, și aceasta pentru că serveau la masă tot ce le dădea mama lor.

Într-o sâmbătă din iarna trecută, când i-a venit de la o bătălie săptămânală tatăl, Francisc cel ochios și cuminte s-a apropiat sfios de el:

– Te rog, fă-mi un om de zăpadă!

– Bine – i-a răspuns acesta – o să-l facem împreună.

– Vin și eu! – a sărit cât colo, sprintenă, sora lui Francisc, da, ați reținut, Laura o chema.

– Tu o să te uiți pe fereastră, afară e încă frig și poți să răcești! – i-a răspuns serios frățiorul.

Și în timp ce mămica o urca pe Laura în pătuc, pătucul era lângă fereastră, iar pe fereastră se putea viziona întreaga curte, Francisc cel voinic și cu tatăl său au ieșit.

Zăpada era moale ca somnul cel adânc și albă ca razele jucăușe de lună, iar apa ce se scurgea din zăpadă de pe castel cânta a primăvară în burlane.

Mai înainte de toate cei doi bărbați au stabilit locul unde trebuie înălțat omul de zăpadă.

– Să-l ridicăm sub fereastra prin care ne urmărește Lăurica! – și-a dat grav cu părerea Francisc cel frumos, iar tatăl a dat a aprobare din cap.

Apoi au ieșit în grădină și au început să adune material pentru croială. Francisc dădea bulgării de nea de-a rostogolul până ce aceștia creșteau mari, iar tatăl îi căra în curte sub fereastra în care bătea cu degetele, bucurându-se de munca de afară, Laura cea tunsă de nenea Albescu.

Și iată cum a apărut pe lume omulețul de zăpadă: la început, ca să nu cadă în nasul de morcov, Francisc cel puternic l-a înfipt în pământ până la brâu; de aici în sus cel mai greu a fost cu gura, căci, pus pe glume, omulețul de zăpadă scotea mereu limba la sora lui Francisc, pentru ca să îi asculte tatăl râsul de clopoțel.

– Nu-i frumos ca dumneata, om în toată firea, să faci asemenea lucruri! – l-a dojenit, prefăcându-se necăjit, Francisc.

Dar ți-ai găsit! Omulețul era pus pe șotii și nu putea fi stăvilit printr-un sfat prietenesc.

– Stai tu, că ți-am găsit eu ac de cojoc! – a sărit sus băiatul și a ieșit, nu mult timp după aceste vorbe, din bucătărie, cu un morcov mare și roșu, morcov pe care i l-a îndesat repede în gură.

– Acum, nasul! – a spus tatăl, gândindu-se din ce să îl croiască.

– Să o întrebăm pe mama! – și-a dat cu părerea băiatul și, după ce a mai ieșit o dată din bucătărie, ținea între degete încă un morcov (Hotărât lucru, supă din acea zi memorabilă de sâmbătă se anunța încă de pe acum fără morcovi!)

Ochii, pentru ca să îi aibă negri, au fost făcuți din tăciune. (Tata, când va veni de la târguiești, va trebui să pună din nou focul în sobe.)

În mâna stângă cei doi bărbați i-au pus omului de zăpadă un măturoi.
(Probabil, ca să nu mai aibă tata cu ce mătura zăpada prin curte!)

Când au ajuns la cap, s-au consultat din nou cu mama. Iar, când mama a spus că are două tigăi pentru a da de mâncare la găini, Francisc cel mintos și cu tatălul său au știut ce va purta omulețul lor de zăpadă...

Epigrame pentru „Bună ziua !“

I
„Bună ziua !“ azi e rară,
Mulți s-o dea nu se omoară...
Cine vrea să o primească
N-are decât s-o... plătească.

II
„Bună ziua !“ e-o povară
Azi și nu-i la modă,
Parcă-i vorbă de ocară,
Depășită, incomodă...

III
„Bună ziua !“ e rușine
Astăzi să o dai,
E perversă, nu dă bine
Decât să o... ai.

IV Unor elevi
Nu îți fă nicio speranță
De bine ceva să-ți spună,
Căci au intrat în vacanță
Până și cu „Ziua bună !“

Epigrame cu... rânjete

I
Râsu-i bunătate,
Acceptare, simpatie,
Rânjetul în toate
Cerne răutate,
Batjocură și prostie.

II
Puțini oameni azi zâmbesc,
Sunt amabili, solidari...
Cei mai mulți doar ne rânjesc,
Nesimțțiți și se dau mari...

Rime pentru proverbe și zicători

I
Cine altuia îi sapă groapa
Nu o face doar cu sapa...

II
Ca fratele de vrei să-mi fii,
Mai rar pe la noi să vii !...

III
Pe horn urcă încet fumul
Și-n sobă rămâne... scrumul.

IV
Fuga nu-i rușinoasă deloc,
Dacă ieși pe primul loc...

Traian Tinianu

Dascăli și elevi ai Școlii Gimnaziale „George Voevidca“ Câmpulung Moldovenesc – mesageri ai Bucovinei în Lituania

În săptămâna 30 septembrie – 4 octombrie 2013 s-a desfășurat în Lituania cea de a patra mobilitate în cadrul Proiectului Multilateral Comenius „European Multiguide“, proiect desfășurat în cadrul Programului de Învățare pe Tot Parcursul Vieții și coordonat de către Școala Gimnazială „George Voevidca“ din Câmpulung Moldovenesc. Reamintim faptul că primele trei mobilități s-au desfășurat în Câmpulung Moldovenesc – România (octombrie 2012), Franța (noiembrie 2012) și Tripoli - Grecia (aprilie 2013).

Proiectul Multilateral Comenius „European Multiguide“, care se derulează în perioada 2012-2014, își propune să-i încurajeze și să-i motiveze atât pe elevi, cât și pe dascăli din cele 8 țări participante în ceea ce privește promovarea, conservarea și transmiterea moștenirii culturale, istorice și a frumuseților naturale, nealterate încă. Această temă implică, de asemenea, cultivarea spiritului multicultural european și dezvoltarea unei atitudini tolerante ce se naște din conștientizarea faptului că suntem diferiți, și totuși atât de asemănători.

Cât privește mobilitatea în Kalvarija – Lituania, cei doi elevi (Tudose Bianca și Greșanu David, ambii din clasa a VII-a) și cele două cadre didactice (prof. Băcanu Lăcrămioara – coordonator proiect și prof. Nistor Oltea) au avut șansa de a asista la o lecție cu multiple și profunde semnificații, oferită de un popor care își respectă istoria, tradiția și spațiul în care trăiește, învățând din toată experiența anterioară cum să-și trăiască cu demnitate, cu seninătate și în curățenie spirituală prezentul și viitorul. Cele 5 zile de proiect au fost pline de activități cultural-artistice și de vizite de documentare la diferite obiective turistice de o deosebită însemnătate pentru poporul lituanian.

Elevii participanți din cele 8 țări partenere în proiect au locuit în familiile elevilor lituanieni și s-au familiarizat cu modul lor de viață, învățând formulele uzuale de adresare, cântece, jocuri, diferite moduri de a-și petrece timpul liber sau testând mâncărurile tradiționale.

Activitățile organizate în școală au fost diverse: susținerea unor lecții demonstrative și implicarea în activități a tuturor celor prezenți (elevi și profesori), prezentarea unor programe artistice de către elevii școlii gazde (KALVARIJOS GIMNAZIJA) prin care au promovat tradiția locală, organizarea unui concurs adresat elevilor vizând cunoștințe de cultură generală despre cele 8 țări europene partenere în proiect și oferirea ca premii a unor obiecte tradiționale aduse de fiecare partener etc. De asemenea, tot în cadrul școlii din Kalvarija a fost organizată o expoziție cu toate produsele finale realizate în primul an de proiect: ghiduri, postere, broșuri, DVD-uri cu prezentări. În cadrul întâlnirii de lucru cu toți cei 8 coordonatori de proiect din școli s-au stabilit datele următoarelor mobilități și modul de realizare a produselor finale. Au fost aplicate chestionare de evaluare atât elevilor, cât și cadrelor didactice participante la această întâlnire de proiect.

Nu au lipsit vizitele de documentare, începând cu muzeul școlii din Kalvarija (ilustrând evoluția sistemului lituanian de învățământ), continuând cu muzee

PROIECT EUROPEAN

(Grutas Park, Muzeul Războiului din Kaunas, Muzeul de Tradiție și Istorie din Marijampole), case memoriale (M.K. Ciurlionis – compozitor și scriitor lituanian, casa-muzeu J. Basanavicius), biserici, catedrale și instituții diferite (în Vilnius).

Țin să precizez două aspecte care ne-au impresionat în mod deosebit: respectul față de istorie și față de tradiție și cultul deosebit pe care lituanienii îl au față de pâine. Pâinea joacă un rol deosebit în cultura și istoria Lituaniei, fiecare familie respectând cu strictețe ritualul preparării și servirii pâinii, care poartă pecetea sacralității. Mai mult, tradiția este conservată și transmisă mai departe, din generație în generație, existând în majoritatea orașelor centre speciale în care tinerii vin și învață de la cei vârstnici diferite meșteșuguri.

Întâlnirea de proiect a fost, cu adevărat, una reușită, și, dincolo de faptul că toate obiectivele proiectului au fost atinse, trebuie să aduc și pe această cale mii de mulțumiri d-nei profesoare Giedre Guzavieiene (coordonatoare de proiect din țara gazdă, Lituania) care s-a asigurat de calitatea activităților și ne-a făcut să ne simțim cu adevărat o mare familie europeană.

Toți cei patru participanți din România s-au întors acasă îmbogățiți sufletește și cultural, aducând cu ei o fărâma din ospitalitatea, generozitatea și frumusețea lituanienilor.

Următoarea mobilitate va avea loc în Portugalia în februarie 2014.

Prof. Lăcrămioara Băcanu – coordonator proiect
Prof. Oltea Nistor

Bianca Tudose (cl. a VII-a A)
David Greșanu (cl. a VII-a A)

Premiul I la concursul pentru logo-ul școlii, European Multiguide –
Ovidiu Zaiet – cl. a VIII-a

Obezitatea, un flagel al timpurilor noastre

În anul 1997, Organizația Mondială a Sănătății a denunțat, cu îngrijorare, creșterea numărului de cazuri de obezitate, afecțiune care a căpătat proporții epidemice, din păcate, pentru întreaga lume. În 1910, procentul persoanelor obeze ne dădea semne grăitoare. Astfel, în SUA și Germania, acesta era de 3%, iar în țările europene doar de 2%. În 1935, numărul persoanelor obeze s-a dublat aproape peste tot, iar în Statele Unite s-a triplat.

În anul 1997, asistăm la o creștere amenințătoare a procentelor a persoanelor obeze: 33%(Statele Unite ale Americii); 22%(Germania); 20%(India); 16%(Regatul Unit al Marii Britanii); 9%(Spania); 8,5%(Franța).

Zece ani mai târziu situația era și mai gravă. Populația SUA era formată în proporție de 36% din persoane obeze, iar în Franța, la sfârșitul lui 2006, s-a ajuns la 12,4%, ceea ce reprezintă o creștere de 47% în zece ani !

Obezitatea este și mai îngrijorătoare la tânăra generație. Astfel, obezitatea infantilă a crescut în ultimii ani cu 22% în Franța, cu 40% în Marea Britanie, cu 60% în Statele Unite, cu 53% în Japonia, cu 75% în Singapore și cu 250% în China.

Prima ipoteză despre cauzele ce provoacă obezitatea se bazează pe două fundamente: se mănâncă prea mult(în calorii) și, mai ales, prea gras; nu se consumă prea multă energie, majoritatea oamenilor devenind sedentari. Ca măsuri de combatere a acestor cauze, se recomandă: să mâncăm mai puțin(în calorii), pentru a preveni luarea în greutate; să adoptăm un regim hipocaloric, pentru a slăbi.

Această ipoteză nu rezistă actualelor cercetări, ajungându-se la concluzia că nu există legături între calorii ingerate zilnic și nivelul de corpolență al populației.

Dieta Montignac duce la redefinirea obiceiurilor alimentare: nu vom mânca mai puțin, ci vom mânca mai bine ! Această dietă constă în alegerea alimentelor, în funcție de specificitatea nutrițională și de potențialul lor metabolic.

Glucidele sunt alese dintre cele cu IG(Indice Glicemic) mic, pentru a împiedica creșterea excesivă a glicemiei. Grăsimile sunt alese, în special, dintre acizii grași mononesaturați(ulei de măsline, grăsime de găscă și de rață) și cei polinesaturați de origine animală(grăsime de pește Omega 3). Acești acizi grași favorizează pierderea în greutate și diminuează factorii de risc cardiovascular, spre deosebire de grăsimile saturate: unt, margarină, grăsime din carne, untură topită.

Proteinele sunt alese în funcție de originea lor(animală sau vegetală) și de neutralitatea lor în raport cu răspunsul insulinic, contribuind la obținerea sațietății și la creșterea consumului energetic de bază.

Se recomandă ca din bucătăria tradițională să fie eliminate făina, zahărul și untul. Aceasta pentru că primele două conțin glucide cu indice glicemic foarte ridicat, iar untul, pentru că este o grăsime rea(acid gras saturat), în special când este gătit.

Ovidiu Zaiet – cl. a VIII-a ;

Bianca Tudose – cl. a VII-a A

Dialoguri vesele

I

- Eu copiez, tu copiezi, el copiază... Ce timp este, Nicușor?
- Timpul... tezelor, domnule profesor !

II

- Copii, care dintre voi ați dori să mergeți în Rai?
Toți copiii ridică mâna... cu excepția lui Vasilică.
- Dar tu de nu vrei?
- Pentru că tata mi-a spus: „Imediat ce se termină orele, să vii acasă !”

III

- Ionescule, ce fel de plantă e porumbul?
- Textilă, doamnă profesoară !
- Porumbul? Textilă? Da de unde până unde?
- Păi... nu face mătase?

IV

- Câți oameni mari s-au născut în orașul vostru, Iliuță? – întreabă inspectorul.
- În orașul nostru nu s-a născut niciun om mare.
Când s-au născut, toți erau... mici !

V

- Ionică, în casă la voi se rostește o rugăciune înainte de masă?
- Da, părinte, de fiecare dată când mama gătește ciupercile culese de tata...

VI

- Unui elev i se întrerupe Internetul două ore.
A doua zi, la școală, de vorbă cu colegii săi:
- Vai, să vedeți ce am pățit ieri !...
  - Ce? Ce-ai pățit?
  - Mi s-a luat Internetul două ore... Și ce să fac? Am stat de vorbă cu părinții mei...
Par niște oameni de treabă !...

VII

- Doamnă învățătoare, de ce mireasa se îmbracă-n alb?
- Pentru că e cea mai frumoasă zi din viața ei.
- Și atunci de ce mirele se îmbracă-n negru?!...

Culese de: Dumitru Moroșan – cl. a VIII-a ;
Mihai Candrea – cl. a V-a

S U M A R

- 1 – *Pagini din "Cronica școlii"* – Eusebie Mercheș
- 3 – *Sus, la poarta Raiului* – Mihai Iftimie
- 4 – *Urătură (Pro Reformă)* – Eugenia Ivanciu
- 8 – *Invitatul revistei. În acest număr* – Simion Tudurean (I)
- 11 – *Din opera patronului Școlii: "Doina"* – George Voevidca
- 12 – *Colegiul Militar Liceal "Ștefan cel Mare"* - Ștefan Sfarghiu
- 13 – *Colegiul Național "Dragoș Vodă"* – Elena Luța
- 14 – *Șefa promoției 2013 se destăinuie* – Adriana Zdrob
- 15 – *Încercări literare* – Nicoleta Zdrob, Andreea Luța, Maria-Magdalena Coca
- 16 – *HOH-Apa* – Vasile Maftai
- 17 – *"Noaptea Sf. Andrei" versus "Halloween"* – Georgeta Hrițcu, David Greșanu
- 20 – *Omulețul de zăpadă* – Traian Tinianu
- 21 – *Epigrame. Rime pentru proverbe și zicători* – Traian Tinianu
- 22 – *Dascăli și elevi ai Școlii Gimnaziale "George Voevidca" – mesageri ai Bucovinei în Lituania* – Lăcrămioara Băcanu, Oltea Nistor
- 24 – *Obezitatea, un flagel al timpurilor noastre* – Ovidiu Zaiet, Bianca Tudose
- 25 – *Dialoguri vesele* – Dumitru Moroșanu, Mihai Candrea

CU EI NE MÂNDRIM!

La panoul onoarei și hărniciei Premianți la sfârșitul anului școlar 2012 – 2013 Ciclul gimnazial

1. Zdrob Adriana – cl. a VIII-a B
2. Mercheș Georgiana – cl. a VIII-a B
3. Ciubotariu Elena – cl. a VIII-a B
4. Luța Maria – cl. a VII-a
5. Grigorean Bianca – cl. a VII-a
6. Zaiet Ovidiu – cl. a VII-a
7. Tudose Bianca – cl. a VI-a A
8. Negară Livia – cl. a VI-a A
9. Ciubotariu Maria – cl. a VI-a A
10. Greșanu David – cl. a VI-a A
11. Niculea Petronela – cl. a VI-a A
12. Nisioi Ioana – cl. a VI-a A
13. Mândrilă Daniela – cl. a VI-a A
14. Negură Bianca – cl. a VI-a B
15. Luța Andreea – cl. a V-a
16. Lițu Liliana – cl. a V-a
17. Alboi Ioana – cl. a V-a
18. Zdrob Nicoleta – cl. a V-a

Felicitări și tot așa înainte!

Urări în prag de Anul Nou – colaboratorilor

2014

și cititorilor revistei

Să trăiți,

Să-mbătrâniți,

Sănătoși mereu să fiți:

Ca un măr,

Ca un păr,

Ca un fir

De trandafir;

Tari ca piatra,

Iuți ca săgeata!

La anul și la mulți ani,

Fericiți și plini de bani!

Redacția (T.T.)

2014

